זון אויפגאנג — 4.20
זון אונטערגאנג — 8.34.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
רערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואַרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

וועטער:
קלאר און וואַרים.

דאנערשטאג כו׳ סיון, תרצ״א. — Published Daily except Saturday and Sunday. — רערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג — Vol. 21, No. 113. Winnipeg, Thur. June 11, 1931.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUN 17 1931
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

מיידעלע געטויט פון טראַק אויף סאַדערלאנד עווע, ווען זי לויפט ארויס אין גאַס צו כאַפּן איר באַל

אנב - אורדא

פון מארק

די קאנאדער ״באַרד אַף דשו-איש דעפּיוטים״

דאנקען גאט, קאנאדער אידן, — מיר וועלן שוין מער ניט זיין הפקר אויף דער וועלט. עס האבן זיך געפונען די גוטע מענשן, וואס האבן אונז גענומען אונ־מער זייער שוין, און זיי וועלן שוין זעען, אז מיר זאלן דא אין לאנד ניט געקריגט דעם וועדן.

מיר פיינען עס די ניי־געגרינדעטע אין מאנטרעאל קאנאדער ״באַרד אַף דשו־איש דעפּיוטים״, וועלכע האבן אויף זיך גע־נומען די גרויסע און ברייטע אויפגאבע צו באשיצן די נאציאנאלע, פּאליטישע און רעליגיעזע רעכט פון קאנאדער אידנטום.

יא, טאקע ניט פון די דאזיקע איכ־טערעסן פון ״אונזערע ארימע ברידער אין מזרח אייראפּע״, נאר טאקע אונזערע אייגענע, קאנאדער אידישע אינטערעסן.

הייסט עס, אז מיר אנערקענען שוין קיין עין הרע אז מיר האבן דא אויף אי־דישע אינטערעסן, אויסער די אלגעמיינע קאנאדער!

⁂

אויף בין נאך ניט געגוי באקאנט מיט׳ן באראקטער פון דער נייער קאנאדער אי־דישער ארגאניזאציע, אבער, ווי איר גא־טען זאגט עדות, איז עס א קאפּיטל פון דער עגגלישער ״באַרד אַף דשואיש דע־פּיוטים״, און זי איז געגרינדעט און וועט אנגעפירט ווערן פון דעם פעלכן טיפּ מענ־שען, וואס איר עגגלישע עלטערע שוועס־טער.

און באלד ווי אזוי, איז כיטאה קיין סכנה, אז זי זאל חלילה גיין צו ווייט אין דער אנערקענונג פון ״אידישע אינטערע־סען״ דא אין לאנד.

און וואס איז שייך די ״נאציאנאלע, פּאליטישע און רעליגיעזע אינטערעסן״ פון קאנאדער אידנטום, וועגן וועלכע עס דרעט זיך דא, זאלן איר זיך גאר ווי־טער אן ערך, ווי באטעמען די טענדענצן פון די רייכע עקסקלוזיווע קלובן ניט אריינצונעמען קיין רייכע, שיינע אידן, וואס האבן לויט זייער הויכער סאציאלער פּאזיציע דאס דעכט אריינצוטרעטן אין די דאזיקע קלובן.

⁂

איך — און איך גלויב אז אויך די מייסטע נארט ווייניגער אידן, — נע־מען זיך גאנץ ווייניג צום האַרצן, וואס די שיינע אידן אונזערע מוזן אין אייר־ניקע מאלן טרינקען זייערע ״קאקטעיל־אן שפּיל זייער גאלף אדער פּאוקער צווי־שען זיך, און ניט אין דער שיינער גע־זעלשאפט פון די ניט־אידישע ״פיר הונ־דערט״.

ס׳איז אפילו ניט קיין באזונדערס גרוי־סער נאציאנאלער אומגליק, ווען אייניקע עקסקלוזיווע האטעלן און טומער פלעצער מאכן ״נאציאנאלע, פּאליטישע און רע־ליגיעזע״ דיסקריטיניאציעס קעגן אידן...

אין די האטעלן וואס מיר שטיינען אויף, און אין די טומער פלעצער וואס מיר מוזן אין די לאנד אין אונזערע מיט׳ן זיינען מעמלידער, הערן מיר די ״אנ־מיסעמיטן״ מאר א ״פּיאסאק״.

אבער אויב זיי ווילן דוק אפּרוביר אין די קלובן וואו מען וויל זיי ניט האבן, און זייערע דאמען ווילן דוקא איינגעלאדן ווע־רען צו זיי זיך ״רכילות עסטערנונג״ מיט די ניט־אידישע ״פּאסיטיי״ דאמען, — זאל עס זיי וואוהל באקומען.

זאלן זיי זיך אנגאגיזירן פאראיינען צו זאגן מוסר פון נויאס און צו דערווייזן זיי די פיינקייט פון די אידן וואס האבן געגעבן דער וועלט מששה׳ן, שפּינאזאו, איינשטיינען, קאלומבוסן, משאשרלי משאפּלינען און אנדערע גרויסע מענשן.

⁂

זאלן זיי זיך, — אבער זאלן זיי ריידן פאר זיך, און ניט פאר דעם איידישן פאלק.

מיר זעען די זאך גאנץ אנדערש ווי זיי.

מיר רעכענען, אז דארט וואו מען מאכט געזעלשאפטלאכע באשרייבונגען קעגן אידן, דארפן אידן ניט קריכן. — זיי ווע־לען זיך געפינען אין א סך א סער בכבוד׳יקער פּאזיציע און וועלן עפּעקט־ווער באקומען דעם אנטיסעמיטיזם ווען זיי וועלן לאזן יענע גויאים צו רו.

זעט איר פּאליטישע דיסקרימיניאציעס, דאס וואלטן מיר געטוט באקומען. — אבער אזעלכע זיינען ביי אונז, ספּעציעל קעגן אידן, ניטאו.

און עקאנאמישע דיסקרימיניאציעס מוזן מיר באקומען, און אזעלכע זיינען יא פאר־ראן.

אבער אזעלכע קאן מען ניט באקומען בלויז מיט רדיסקריטיניאציע מיטלען. ניכער מוזן מיר אנפירן דעם קאמף אינערלאך, צווישן אונז אליין, פאר׳ן איבערבוי פון אונזער עקאנאמישן לעבן.

⁂

איך, מיר האבן אויך מאקע א שטיקל באנויף ווען אונזערע נאציאנאלע אינ־טערעסן (און אונזערע קולטורעלע אינטע־רעסן), וועלן מיר צוגעבן), אבער איך בין זיכער, אז די ״באַרד אַף דשואיש דע־פּיוטים״ האָ מאיינאנצן אנדערע באנדר־פען איבער די דאזיקע פראגעס, ווי מיר. דער טיפּ ״באַרד״ אידן דעם די גאנצע צרה בלויז אין דעם, וואס עס זיינען דא שלעכטע גויאים אויף דער וועלט. וועט מען אט די גויאים אביסל אויפקלערן אדער מאכן זיי אומשעדלאך, וועט אונז זיין גוט ווי די וועלט, און מיר וועלן זיך דאן קאנען לייכט לאזן קאכן אין זייער טאפּ.

פאר אונז אין די אידישע נאציאנאלע פראגע מער אן אינערלאכע, ווי א דרויסנ־דיקע: מיר פילן, אז מיר דארפן אונזע־איינענעם לעבן איבערבויען אויף נייע יסודות.

און מיר פילן, אז בלויז דאן וועלן מיר קאנען בכבוד מישן זיך געזעלשאפטלאך מיט אונזערע שכנים, ווען מיר וועלן דאס ניט דארפן דערגייכן דורך קאמף, נאר ווען איינער וועט קומען צום גלייכהייט מיטן פולסטן באוואוסטזיין פון גלייכהייט.

דער דאזיקער באוואוסטזיין פעלט נאך דערווייל סיי ביי אונזערע שכנים, און סיי ביי אונז, — באזונדערס טאקע ביי אונזערע אידן פון׳ם ״באַרד״ טיפּ . . .

אלטער אידישער אק־טיאר באנייט זעלבסט־מארד

וואַרשע, יוני 11 (איטא).— אדאלף בערמאן, 59 יאר אלט, איינער פון די עלטסטע אידישע אקטיאָרן אין פּוילן, איז באנגען זעלבסטמארד.

מען גלויבט, אז ער איז געטריבן געווארן צו דעם מאט פון ארבעטסלאזיקייט און אריסקייט.

פארהער פון מישיגאנער רע־גיסטראציע ביל באשטימט אויף יולי זטן

(ספּעציעל פאר ״דאס אידישע וואַרט״)

דעטראָיט, מיש., יוני 11 (איטא).— דער נעריכטלאכער פארהער וועגן דער אינ־דושאנקשאן קעגן דעם רעגיסטראציע ביל איז ענדגילטיק באשטימט געווארן אויף יולי 1טן, אויף דער בקשה פון ריכטער דענינאָ, פון׳ם פעדעראלן אפּעלאציאנס גערי׳כט פון סינסינאטי, וועלכער וועט אויפגעטאן די פּעטיציע פאר א פערמאנענ־טער אינדרשענקשאן קעגן דער ביל, צו־זאמען מיט צוויי דעטראָיטער ריכטער.

—(::)—

אלטער אידישער אק־טיאר באנייט זעלבסט־מארד

וואַרשע, יוני 11 (איטא).— אדאלף בערמאן, 59 יאר אלט, איינער פון די עלטסטע אידישע אקטיאָרן אין פּוילן, איז באנגען זעלבסטמארד.

מען גלויבט, אז ער איז געטריבן געווארן צו דעם מאט פון ארבעטסלאזיקייט און אריסקייט.

בעטי דייווים, 6 יאָר אלט א קרבן פון קינדער שפּיל

בעטי דייווים, מאכטער פון מר. און מרס. וואלטער דייווים, 18 סאדערלענד עווע., וועלכע האט געוואלט פייערן היינט איר 6טן געבורטסטאג, איז טויט, ווי א רעזולטאט פון קינדערשער אומפאָרזיכטי־קייט אין שפּיל.

בעטי האט מיט נאך קינדער געשפּילט אין באל אויף א לייטיקן לאט ארום איר היים, אויף סאדערלענד עווע. ארום מעק־פארלען סטריט, ארום 5.30 נעכטן נאכמיט־טאג. דער באל איז פארפלונן אין גאס, און בעטי האט זיך א לאז געטאן נאך אים, ניט באמערקנדיק אן אנקומענדיקן טראק, וואס האט זי א שטיס געטאן צום ברוק מיט גרויסער קראפט. זי איז באלד אפּ־געפירט געווארן אין דזשענעראל האס־פּיטאל, אבער ווען זי איז אנגעקומען אהין איז זי שוין געווען טויט.

אלעק. קאבלינסקי, 577 מאנטראוו עווע., דער טרייבער פונם טראק, האט דערציילט, אז ער איז געפאָרן פּאמעלאך אין דער מזרח ריכטונג אויף סאדערלענד עווע., און ווען ער איז צוגעקומען צו מעק־פארלען סט. איז דאס קינד פּלוצלונג ארויסגעלאפן אין גאס גלייך אין פראנט פונ׳ם פענדער פון זיין טראק. א טעקסי וואס איז געפאָרן אנטקעגן האט אים גע־שטערט אפּצואווענדן זיך צופיל צו דער לינקער זייט.

די אנדערע קינדער וואס האבן זיך גע־שפּילט מיט בעטין האבן באמערקט דעם אנקומענדיקן טראק און זיך אנגע־הויבן שרייען צו בעטי׳ן זי זאל זיך הי־טן. זי האט געהערט זייערע וואָרנונגען אין האט נעכאפּט זיך אויף צוריק, אבער ס׳איז שוין געווען צו שפּעט.

דער טאָרמאז (״ברייקס״) אינם טראק איז געווען אין אָרדענונג, באהויפּטעט די פּאליציי.

פעלדער אין סאסקאטשעוואן און מאניטאבא דורכגעווייקט פון רעגן

נאכדעם ווי אלבערטא האט געקראָגן א גוטן רעגן, איז געקומען די רייע פאר די פארטריקנטע פעלדער פון סאסקאטשעוואן און מאניטאבא, וועלכע זיינען אין דעם משך פון די לעצטע 24 שעה גוט דורכגע־ווייקט געווארן פון רעגן, וואס האט דער־ווייל אפּגעראטעוועט די תבואות פון אונ־טערגאנג.

פון אלע סיילן פון סאסקאטשעוואן זיי־נען אנגעקומען ידיעות פון גוטע רעגנס נעכטן. די אנגעלאָרענע מיט דער פריערער פייכטקייט וועלכע האבן ביסלאכווייז גע־רוקט זיך אין דער ריכטונג פון מזרח, דערגרייכנדיק היינט פרי אויך מאניטאָ־בא.

א גוטער רעגן, — דער ערשטער גוטער רעגן דעם סעזאן. — האט אנגעהויבן ניסן היינט פרי אין וויניפּעג, און ווען די צייטונג נייט צום דרוק האלט נאך דער רעגן אין ניסן.

די אויסזיכטן זיינען אויף ווייטערדיקע רעגנס אין די פריריים אין משך פון דעם סאָמער.

נאך דעם רעגן וואס אלבערטא האט גע־קראָגן אין די פריריים אין משך פון דעם נאך לייכטע רעגנס איבער דער נאנצער

דריי יונגע בחורים׳לאך ארעסטירט אין א גע׳ננבעטן אוטאָמאָביל מיט וואפן אין זייער קאר

דריי יונגע בחורים׳לאך מיט וואפן ארום זיי, זיינען ארעסטירט געווארן דינסטאג, אויף קאַרידאָ עווע. זיי אלע זיינען פאר־האלטן געווארן אויף דער קלאגע פון גנב׳ענען דעם אוטאָמאָביל, אבער עס קאן זיין אז זיי זאלן האבן קענען זיך אויף א קלאגע פון רויבעריי.

צוויי פון די ארעסטירטע זיינען גע־ווען אונטער דעם געזעצלאכן עלטער, און זיי זיינען איבערגעגעבן געווארן אין קינ־דער געריכט. דער דריטער איז פארהאלטן געווארן אינ׳ם פּאליציי געריכט ביז יר־ני 15טן.

צוויי פּאליציסן, וואס זיינען געפאָרן איבער קאָרידאָ עווע, אויף זייערע פּאט־ראל פליכטן, האבן באמערקט דעם אור־טאָמאָביל מיט די אינגלאך ביים זייט פון דער ווייניפּעג עלעקטריק קא., איין געווען פאָרזיצער. ער האט דערציילט וועגן דער באַיילטיקן אינ׳ם באנעגט פון דעם פּיגאווא פּלעצן, וועלכער דינט שוין אן אפּשטעל פאר 25 יאר.

דער דאזיקער פּלעצן איז לכתחילה גע־בויט געווארן מיט א קאָפּאָסיטעט פון 18 מוזיקס פערד־קראפט, און מען האט דאן מורא געהאט, אז דאס איז צופיל קראפט פאר ווייניפּעג. היינט, האט מר. ענדערס סאן געזאגט קלינגט עס אפשר ווי א וויץ, ווען די קאָפּפאני אז אירע פאָרבינ־דעטע האבן שוין דרייסיק מיליאן דאָלאר אינוועסטירט אין עלעקטרישע וואסער קראפט.

א צאל פון די נעסט האבן געערט, באגריסנדיק די קאָפּפאני לכבוד איר יו־ביליי דעם יובילייי פון היידראָ עלעק־טריק אין ווייניפּעג.

פון דער ווייניפּעג עלעקטריק קא., איז געווען פּאָרזיצער, ער האט דערציילט וועגן דער געשיכטע פון דעם פּיגאווא פּלעצן, וועלכער דינט שוין אן אפּשטעל פאר 25 יאר.

דער דאזיקער פּלעצן איז לכתחילה גע־בויט געווארן מיט א קאָפּאָסיטעט פון 18 מוזיקס פערד־קראפט, און מען האט דאן מורא געהאט, אז דאס איז צופיל קראפט פאר ווייניפּעג. היינט, האט מר. ענדערס סאן געזאגט קלינגט עס אפשר ווי א וויץ, ווען די קאָפּפאני אז אירע פאָרבינ־דעטע האבן שוין דרייסיק מיליאן דאָלאר אינוועסטירט אין עלעקטרישע וואסער קראפט.

א צאל פון די נעסט האבן געערט, באגריסנדיק די קאָפּפאני לכבוד איר יו־ביליי דעם יובילייי פון היידראָ עלעק־טריק אין ווייניפּעג.

25-יאָריקער יוביליי פון היידראָ עלעק־טרישער באלייכטונג געפייערט

א גרויסער עולם פון די פּראָמינענט־סטע בירגער פון ווייניפּעג און סט. באני־פייס האט זיך באטייליקט אינ׳ם באנעגט אין פארס בערי האטעל, דיינסטאג אונט, געגעבן פון דער ווייניפּעג עלעקטריק קא. לכבוד דעם 25-יאריקן יובילייי פון דער פארענדיקונג פון איר פּיגאווא פאלס עלעק־טרישער סטאנציע, — די ערשטע היידראָ עלעקטרישע סטאנציע אין מערב קאנאדע, ווי אויך די ערשטע צוזושטעלן פאר ווי־ניפּעג עלעקטריק פון וואסער קראפט.

צווישן די נעסט זיינען געווען דער לייר־טענאנט־גאווערנאר, דזש. ד. מעקגרעגאר; עקסטנג פּרעמיער האוארי און וו. ס. מע־דזשאר, די מעיארן פון ווייניפּעג און סט. באניפייס און א גרויסע צאל אנדער־ע פּראָמינענטע בירגער פון ביידע שטעט.

ער. ענדערסאן, קיי. סי., פּרעזידענט

ווּלאדימיר זשאבאָטינסקי איינ־ציקער פּראָנצויזישער דעלע־גאט צום קאָנגרעס

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך ״איטא״)

פּאריז, יוני 11 (איטא).— אינם הייסן קאמף וואס איז אנגעפירט געווארן צווי־שען די ציוניסטן און די רעוויזיאָניסטן פאר דעם איינציקן דעלעגאט וואס ווערט געשיקט פון פראנקרייך צום ציוניסטישן קאָנגרעס, האט וולאדימיר זשאבאטינסקי, רעוויזיאָניסטישער פירער, באזיגט דעם באוואוסטן ציוניסטישן פירער, ניידיטש.

—(::)—

קריטיקירט אנטי־סאָוועטישע עמבאַרגאָ

אטאוואַ, יוני 11.— וו. ד. יולער, גע־ווענער מיניסטער פון אינערלאכע הכנ־סות אין דער ליבעראלער רעגירונג, האט נעכטן אין הויז שארף אטאקירט די עמ־באַרגאָ אויף סאָוועטישע סחורות, וועלכע, ווי ער האט געזאגט, ״וועט קיינעם ניט טאָן אזויפיל שאדן, וויפל אונז אליין״.

מר. יולער האט באַצייכנט ווי אן אומ־אויסגעהאלטנקייט, ״כמעט היפּאָקריט־סטווע״, וואס בעת מען וויל ניט אריינלאָ־זען קיין סאָוועטישע סחורה, וויל ס׳איז ניט געפעלן וויטער רעגירונגס רעשיס, האט מען אבער איינגעלאדן סאָוועטישע דעלע־גאטן צו דער ווייץ קאָנפערענץ. אין אויב מען מאָג שוין יא זאגן מיט זיי ביי איין טיש, טאָ פאַרוואס טאר מען ניט האנד־לען מיט זיי?

—(::)—

קיין קאָנפערענץ וועגן מלחמה חובות ניט געפּלאנט

לאנדאן, יוני 11.— אין ענטפער אויף אן אנפראגע אין הויז בנונג דעם באזוך פון דעם דייטשן קאנצלער און אויסערן מיניסטער. — האט פרעמיער מאקדאָנאלד דערקלערט, אז קיין אינטערנאציאָנאלע קאָנפערענץ וועגן מלחמה חובות ווערט ניט געפּלאנט פאר דער נאָענטער צו־קונפט.

דער שמועס מיט די דייטשע שטאַטס־לייט, האט דער פרעמיער דערקלערט, האט זיך באצוגן אויף אלגעמיינע ענינים, און קיין שום באשלוסן זיינען ניט אנגע־נומען געווארן. ער האט אויך באשטע־טיקט, אז ער און אויסערן מיניסטער הענ־דערסאָן האבן אנגענומען די איינלאדונג צו באזוכן בערלין, אבער דער דאטום פון דעם באזוך איז נאָך ניט באשטימט.

—(::)—

היטלעריסטן באַ־שטראָפט ערשט איצט פאר אויסברוכן

בערלין, יוני 11 (איטא).— ערשט איצט, כמעט אכט חדשים נאכדעם ווי א באנדע ״נאצים״ האבן אטאקירט אידישע געשעפטן אויף לייפּציגשטראסע, בעת דער עפענונג פון דער פאראלאמענט סעסיע, אקט. 131טן, — ערשט איצט זיינען פינף מיטגלידער פון דער באנדע געפונען גע־ווארן שולדיק אין באטייליקן זיך אין די אומרוען און זיי זיינען פאר׳משפּט געווארן צו טורמע טערמינען.

די פאר׳משפּט׳ע זיינען: באעם, א מאטראס; גאלדנאן, א באדיינער; הייגנריק, א בעקער. און הייגצע און בערזיקע, צוויי פאשיסטישע אגענטן.

—(::)—

״נאצים״ באגעגענען קאנצלער מיט אנטי־רעגירונג דעמאָ־סטראציע

ברעמענהאפען, דייטשלאנד, יוני 10. — ווען קאנצלער ברונינג און אויסערן מיניסטער קורטיוס האבן דא געלאנדעט אויף זייער וועג צוריק פון ענגלאנד, זיי־נען זיי באגעגנט געווארן פון א היטלע־ריסטישן המון מיט די געשריי״ן ״נידער מיט דעם הונגער דיקטאטאָר, נידער מיט ברונינג און קורטיוס״.

די פּאליציי האט זיך געמוטט באנוצן מיט שטעקנס צו צעטרייבן דעם המון. ברונינג און קורטיוס, באגלייט פון׳ם אמעריקאנער אמבאסאדאר, מר. סאקעט, האבן זיך ניט אומגעקוקט אויף די דע־מאנסטראנטן און האבן זיך גלייך אריינ־געזעצט אין א צוג וואס האט זיי אפּגע־פירט קיין בערלין.

דיינט

פּולער טעקסט פונ׳ם באריכט פון דער אידישער אגענטור צו דער מאנאטאט קאמיטיט

זעט זייט 2

ארבעטער גרופּע ארויסגעשיקט פון מאָסקווע סיין קרים צו העלפן אידישע קאָלאָניסטן

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו ״דאס אידישע וואַרט״ פון ״איטא״)

מאסקווע, יוני 11 (איטא). — א גע־מישטע גרופּע פון אידישע און ניט־אידי־שע ארבעטער איז אפּגעפאָרן פון דאנען קיין קרים צו פאַרבריינגען זייערע וואקאָ־ציעס אין די אידישע קאָלאָניסן און ארויסהעלפן די אידישע קאָלאָניסטן אין דער ארבעט.

אייניקע פון די יונגע ארבעטער, וואס זיינען עקספּערטן מעכאניקער, וועלן אויך העלפן די קאָלאָניסטן צו באנייען די מאַ־שינען.

ווייטערדיקע גרופּן פון יונגע ארבעטער וועלן נאָך געשיקט ווערן קיין קרים מיט דעם זעלבן צוועק.

דער ״אוועט״ מאכט פאַרבאַרייטונגען פאר דער אויפנאמע פון די דאזיקע ספּע־ציעלע בריגאדעס פון אויסצונוצן די ספּע־ציעלע וויסנס פון די ארבעטער צו העלי־פען די אידישע קאָלאָניסטן.

ה.ס.ב.ס. נעמט אן איינלאדונג צו אויסשטעלונג

ווי דער פּרעזידענט אויסשטעלונג קאָ־מיטעט מעלדעט, האט די היברו סיק בענעפיט סאסייטי, איינע פון די אָרגאַ־ניזאציעס וואס שטיצן די פּרעזידענט, באַ־שלאסן אנצונעמען די איינלאדונג צו באַ־זוכן די שול אויסשטעלונג מאָנטאָג אונטנ. יוני 22טן. די אָרגאַניזאציע וועט פאַרזונט אלע אירע מיטגלידער צום גאַ־מעל פונקט, אין קוויינס טאָעטער, און פון דאָרטן מאַרשירן צו דער אויסשטעלונג.

—(::)—

פאָרמער קריגט א סענט מיט א דריטל פאר א טוצן אייער

אטאוואַ, יוני 11. — אייער צו איין און דריי־צענטל סענט א דאָזן. מען קאָן זיך חלילה ניט באקלאגן, אז ס׳איז צו טייער.

דאס איז דער פּרייז וואס א פאַרמער פון דעם פּיס דיינער נעגנס, פון אלבער־טא, האט לעצטנס נעקראָגן פאר דרייסיק דאָזן אייער, לויט א בריוו וואס ער האט געשיקט צו דאנאלד מ. קענעדי, מיטגליד פון פּערלאמענט פאר פּיס־ריווער.

דער פאַרמער וואוינט אין פאלהער, אל־בערטא. פון דער פּעסטל אייער וואס ער האט אַרויסגעשיקט זיינען זיבן טוץ פאר פאר דעם קאָנסיינמענט, און דער פאר־מער שריבט, אז $1.05 איז אים אַרונ־טערגערעכנט געווארן פאר עקספּרעס און אנדערע הוצאות אזן, אז אים איז בלויז פאַרבליבן 39 סענט פאר זיינע דריי־סיק דאָזן אייער.

—(::)—

צוואנציק ארעסטירט אין דע־מאָנסטראציע פון ארבעטסלאָ־זע אין וואנקאָווער

וואנקאָווער, ב. ק., יוני 11.— צוואנ־ציק זיינען ארעסטירט געווארן דא נעכטן בייטאָג, ווען ארבעטסלאָזע האבן געמאכט א פאַרזוך צו פאַרזאַמלען זיך צו פאַרמאַר־לירן זייערע פאָדערונגען. פאר שטיצע צוויי פון די ארעסטירטע, דזשאן לינד און וויליאם מעק, ווערן אנגעקלאגט אין אטאַ־קירן די פּאליציי, און די איבעריקע — אין שטערן די רו.

—(::)—

דייטשע ציוניסטן דער־ווילן 9 דעלעגאטן צום ציון קאָנגרעס

בערלין, יוני 11 (איטא).— די דייטשע ציוניסטן וועלן זיין פאַרטראָטן אויף דעם קומענדיקן ציוניסטישן קאָנגרעס דורך 9 דעלעגאטן.

פון די וואָל־דעזולטאטן וואס זיינען דא נעכטן באקאנט געווארן, איז צו זעען, אז די ארבעטער גרופּן וועלן האבן דריי פאַר־שטייער, די אלגעמיינע ציוניסטן — 3, די רעוויזיאָניסטן — 1, די מזרחי — 1, און דער ניינטער דעלעגאט איז נאָך דער־ווייל אין צווייפל.

בארימטע סאָוועטישע אידישע פרוי דאָקטאָר טויט

מאסקווע, יוני 11 (איטא).— די סאָ־וועטישע פּרעסע באַרויערט דעם טויט פון דר. סינא שיפּעראָוויטש, א אידיש מיידל, וועלכע איז געווען איינע פון די ערשטע פרויען אריינציטרעטן אין דער רויטער אַרמיי בעת׳ן אויסברוך פון דער רעוואָלו־ציע אין 1917.

דר. שיפּעראָוויטש, וועלכע איז אויסגע־וואקסן אין דער אידישער געטאָ, האט דורכגעמאכט א צאל פּאָגראָמען. אין על־טער פון 17 יאר איז זי אריינגעגעטראָטן אין לענינגראדער מעדיצינישער הויך־שול.

אין דער צייט פון איר טויט איז זי גע־ווען הויפּט־דאָקטאָר פונם באלאנטשינסקי שפּיטאל, איינער פון די גרעסטע שפּיטאלן אין מאסקווע.

זי איז געווען ארום 35 יאר אלט.

קאנאדער קרינט לעבנסלענגלאכע געפענגעניש אין די שטאטן פאר גנב׳ענען און אוטאָמאָביל

ראטשעסטער, נ. י., יוני 11.— דזשאן טראסעל, 26 יאר אלט, א קאנאדער ביר־גער, פון בראנטפּיל, אנט., איז דא פאר־אורטיילט געווארן צו לעבנסלענגלאכער געפענגעניש פאר גנב׳ענען אן אוטאָמאָ־ביל.

טראסעל האט זיך מורה געווען, און ער איז פריער דריי מאל פאראורטיילט גע־ווארן פאר אן ענלאכן פאַרברעכן אין קאַ־נאדע. לויט דעם געזעץ צוריק אנגענער מענעם באומס געזעץ, קומט לעבנסלענג־לאכע געפענגעניש ווען איינער באנייט דעם זעלבן פאַרברעכן, אין ער בלויז דעפאָרטירט גע־ווארן קיין קאנאדע.

ריכטער קאלמעץ, וועלכער האט אורוים־

זייט ניט מקנא דעם ענומעראטאר, — ס׳איז נעבאך א שווערע און ביטערע פּרנסה

שווער צו זיין אן ענומעראטאר, אי־ן בערהויפּט ווען עס קומט זיך אויס צו נעמען א צענזוס פון כינעזער. אט האט איר א ביישפּיל:

אן ענומעראטאר איז נעכטן אריינגע־קומען צו א כינעזער אין דער היינער כי־נעזישער נעטאָ, און ער האט אנגעטראָפן א כינעזער צו באקומען פון אים אנ־פאָרמאציע אין פאַרבינדונג מיט דעם צענזוס וואס ווערט איצט אנגעפירט אין קאנאדע.

״וויפיל פּערזאָן וואוינען דא?״ — האט דער ענומעראטאר אים א פרעג געטאן דעם כינעזער.

״קיינער וואוינט דא ניט״ — האט דער כינעזער געענטפערט.

״איך מיין וויפיל שטייען דא אין דער הויז?״

״עס קאָן זיין איינער, עס קאָן זיין צוויי, עס קאָן זיין פינף, עס קאָן זיין עלף״, — האט דער כינעזער געענט־פערט מיט אן ערנסטן טאָן.

דער ענומעראטאר האט שווער אראָפּ־געשלונגען די ״אינפאָרמאציע״, אבער ווייטערדיק, אז אזא ״אינפאָרמאציע״ קאָן מען ניט דערלאנגען דער קאנאדער רע־גירונג, האט ער ווייטער א פרעג גע־טאָן:

״וויפיל אייערע געפינען זיך אין אין אט דעם פּלאץ?״

דער כינעזער האט א פּלוישקע געטאָן מיט די אויגן, און ער האט געענט־פערט:

״עס קאָן זיין איינער, עס קאָן זיין צוויי, עס קאָן זיין פינף, עס קאָן זיין עלף״.

דער ענומעראטאר האט אפּגעווישט דעם שווייס וואס האט אויסגעשלאָגן אויף זיין שטערן, און ער האט ווייטער געמאכט א פאַרזוך צו באקומען די נור־טיקע אינפאָרמאציע פון דעם פרעגנאר־ליסט.

״זאגט מיר איך בעט אייך, וויפיל נפשות זיינען דא נעכטן ביינאכט גע־שלאפן?״

״עס קאָן זיין איינער, עס קאָן זיין צוויי, עס קאָן זיין פינף, עס קאָן זיין עלף . . .״

״ביזסט דא געשלאפן נעכטן ביי־נאכט?״

״ניין, איך האב א גאנצע נאכט גע־שפּילט אין קאָרטן״, — האט דער כינע־זער געענטפערט.

דער ענומעראטאר האט שווער אראָפּ־געשלונגען די ״אינפאָרמאציע״, אבער ווייטערדיק, אז אזא ״אינפאָרמאציע״ קאָן מען ניט דערלאנגען דער קאנאדער רע־גירונג, האט ער ווייטער א פרעג גע־טאָן:

״וויפיל אייערע געפינען זיך אין אין אט דעם פּלאץ?״

דער כינעזער האט א פּלוישקע געטאָן מיט די אויגן, און ער האט געענט־פערט:

״עס קאָן זיין איינער, עס קאָן זיין צוויי, עס קאָן זיין פינף, עס קאָן זיין עלף״.

דער ענומעראטאר האט אפּגעווישט דעם שווייס וואס האט אויסגעשלאָגן אויף זיין שטערן, און ער האט ווייטער געמאכט א פאַרזוך צו באקומען די נור־טיקע אינפאָרמאציע פון דעם פרעגנאר־ליסט.

זעט איר פּאליטישע דיסקרימיניאציעס, אבער אזעלכע זיינען ביי אונז, ספּעציעל קעגן אידן, ניטאו.

און עקאָנאָמישע דיסקרימיניאציעס מוזן מיר באקומען, און אזעלכע זיינען יא פאַר־ראן.

אבער אזעלכע קאָן מען ניט באקומען בלויז מיט רדיסקריטיניאציע מיטלען. ניכער מוזן מיר אנפירן דעם קאמף אינערלאך, צווישן אונז אליין, פאַר׳ן איבערבוי פון אונזער עקאָנאָמישן לעבן.

⁂

נו, מיר האבן אויך מאקע א שטיקל באנויף ווען אונזערע נאציאָנאלע אינ־טערעסן (און אונזערע קולטורעלע אינטע־רעסן), וועלן מיר צוגעבן), אבער איך בין זיכער, אז די ״באַרד אַף דשואיש דע־פּיוטים״ האָ מאיינאנצן אנדערע באנדר־פען איבער די דאזיקע פראגעס, ווי מיר. דער טיפּ ״באַרד״ אידן דעם די גאנצע צרה בלויז אין דעם, וואס עס זיינען דא שלעכטע גויאים אויף דער וועלט. וועט מען אט די גויאים אביסל אויפקלערן אדער מאכן זיי אומשעדלאך, וועט אונז זיין גוט ווי די וועלט, און מיר וועלן זיך דאן קאָנען לייכט לאזן קאָכן אין זייער טאָפּ.

פאר אונז אין די אידישע נאציאָנאלע פראגע מער אן אינערלאכע, ווי א דרויסנ־דיקע: מיר פילן, אז מיר דארפן אונזע־איינענעם לעבן איבערבויען אויף נייע יסודות.

און מיר פילן, אז בלויז דאן וועלן מיר קאָנען בכבוד מישן זיך געזעלשאפטלאך מיט אונזערע שכנים, ווען מיר וועלן דאס ניט דארפן דערגייכן דורך קאמף, נאר ווען איינער וועט קומען צום גלייכהייט מיטן פולסטן באוואוסטזיין פון גלייכהייט.

דער דאזיקער באוואוסטזיין פעלט נאך דערווייל סיי ביי אונזערע שכנים, און סיי ביי אונז, — באזונדערס טאקע ביי אונזערע אידן פון׳ם ״באַרד״ טיפּ . . .

סאָוועט רעגירונג לאָזט ארויס גרויסע אינערלאכע הלואה

מאסקווע, יוני 11. — די סאָוועט רע־גירונג האט אנגענומען א גרויסע אינערלאכע הלואה אויף איין ביליאָן מיט אכט מיליאָן רובל (נאָמינאל אכט הונדערט מיליאָן דאָלאר), ״מיט״ן צוועק צו פאר־ענדיקן 518 פאבריקן אין 1931, פאַרענ־דיקן 1,040 פראָקטאָר סטאנציעס און דורכפירן דעם פינף־יאריקן פּלאן אין פיר יאר צייט״.

די הלואה ווערט באצייכנט מיט׳ן נא־מען ״די דריטע אינערלאכע הלואה פונ׳ם אנטשיידענעם יאר.״ זי ווערט ארויסגעגעבן אין צוויי סערעס. — אויף איינער וועט געצאָלט ווערן צען פּראָצענט צינזן, און אויף דער צווייטער וועלן געגעבן ווערן לאָטעריי פּריוויילעגיעס אנשטאט צינזן.

אלע אבליגאציעס זיינען צו פּופּציק רובל יעדע, און זיי וועלן פאַרשפּריט ווע־רען איבערן גאנצן לאנד.

די קאָמוניסטישע יוגנט ליגע, וואס ציילט איבער צוויי מיליאָן מיטגלידער איבער׳ן לאנד, האט זיך שוין פאַרפליכ־טעט אונטערצושרייבן זיך אויף דער הל־ואה אויס׳ן באזיס פון איין אקציע אויף יעדן מיטגליד.

צוזאמען מיט דער אינערלאכער הלואה פון לעצטן יאר אויף 1 ביליאָן מיט 120 מיליאָן רובל, וועלן די אינערלאכע חר־בות פון דער סאָוועט רעגירונג איצט דער־גרייכן די סומע פון זעקס ביליאָן מיט פינף הונדערט מיליאָן רובל.

ה״איטא״ — אגנטור פון דער אידישער אגנטור

אין דער ווייטער צייט, ווען דער אידישער אגנטור אין ארץ ישראל, ווערט אנגעגעבן אין דער מאנאטאט אויפמערקזאם, אז דער אידישער אגנטור ״איטא״ איז אן אגנטור פון דער אידישער אגנטור אין ארץ ישראל.